

การบริหารงานเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก
ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีอนามัยในจังหวัดระยอง

เวสารัช วรุตมะพงศ์พันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2550

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การบริหารงานเฝ้าระวังไข้หวัดนกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีอนามัยในจังหวัดระยอง
(THE ADMINSTRATION OF AVIAN INFLUENZA SURVIELLANCE OF HEALTH SERVICE PERSONNEL
AT SUBDISTRICT HEALTH CENTER LEVEL, RAYONG PROVINCE, THAILAND)

เวสารัช วรุตมะพงศ์พันธุ์ 4737869 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ปิยชิตา ตรีเดช, ศ.ด., วงเดือน ปั่นดี, ศ.ด., สุวิมล สุขเกษม, วท.ม.

บทคัดย่อ

โรคไข้หวัดนกเป็นโรคอุบัติใหม่ที่เป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญของประเทศไทย เป็นโรคติดต่อที่มาจากสัตว์สู่คน จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ยังไม่มีการประเมินการบริหารงานเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีอนามัย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยอรรถาธิบายเชิงภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการบริหารงานเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีอนามัยในจังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างคือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีอนามัยที่รับผิดชอบงานเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก ระยะเวลาการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน ถึง 20 ธันวาคม 2549 โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 94 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 89.4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Correlation, t-test และ One-way-ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า สถานีอนามัยในจังหวัดระยองในภาพรวม มีคะแนนเฉลี่ยการบริหารงานเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกอยู่ในระดับ ดี ร้อยละ 71.4 ด้านกระบวนการบริหารอยู่ในระดับดี ร้อยละ 67.9 ด้านทรัพยากรบริหาร ได้แก่ ปัจจัยบุคคล พบว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีความเพียงพอกับการปฏิบัติงานจริง, ไม่เคยได้รับการอบรมการปฏิบัติงานเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกและไม่เคยถ่ายทอดความรู้เรื่องโรคไข้หวัดนกให้เจ้าหน้าที่คนอื่น ร้อยละ 50.0, 74.0 และ 67.9 ตามลำดับ ปัจจัยงบประมาณดำเนินงานโรคไข้หวัดนก พบว่าได้รับการจัดสรรเพียงพอ งบประมาณใช้เป็นเบี้ยเลี้ยงติดตามการปฏิบัติงานเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกและไม่มีการจัดแผนรองรับงบประมาณ ร้อยละ 57.1, 67.9 และ 82.1 ตามลำดับ ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่ามีความเพียงพอ, มีความทันเวลาในการจัดสรรและมีคุณภาพดี ร้อยละ 72.6, 53.6 และ 65.5 ตามลำดับ ข้อเสนอแนะการวิจัยสมควรสนับสนุนให้มีการซ่อมแผนสำหรับรองรับการเกิดโรคไข้หวัดนก การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอโดยเฉพาะในพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมากและให้มีการนำข้อมูลจากระดับจังหวัดและชุมชนมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน

คำสำคัญ: การบริหารงาน / เฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก / เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีอนามัย

THE ADMINISTRATION OF AVIAN INFLUENZA SURVEILLANCE OF
HEALTH SERVICE PERSONNEL AT SUBDISTRICT HEALTH CENTER
LEVEL, RAYONG PROVINCE, THAILAND

WESARATCH WARUTTAMAPONGPHAN 4737869 PPH/M

M.Sc.(PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH ADMINISTRATION

THESIS ADVISORS: PIYATHIDA TRIDECH, Dr.PH, WONGDYAN PANDII,
Dr.PH, SUVIMOL SUKKASEM, M.Sc.

ABSTRACT

The avian influenza, a new incident disease, causes serious health problems in Thailand as it can be transmitted from animal to human. In the past, there was no assessment on the administration of avian influenza surveillance of health service personnel at subdistrict health center level. This cross-sectional descriptive research evaluated the administration of avian influenza surveillance of health service personnel at subdistrict health centers in Rayong province, Thailand. The samples were health service personnel at subdistrict health center level who were responsible for avian influenza surveillance. Data collection was conducted on 94 samples by using questionnaires from 20 November to 20 December, 2006. The questionnaires from 84 samples were returned (89.4%). Correlation, t-test and One-way-ANOVA were used to test the relationships between variables.

Results indicated that overall score as a whole of administration of avian influenza surveillance good (71.4%). The administration process was also at a good level (67.9%). In regard to administrative resources such as human factors, it was found that most health service personnel (50.0%) agreed that there was sufficient personnel to match actual work, 74.0% of them had never been trained in surveillance technique, and 67.9% of them had never passed knowledge about avian influenza to other personnel. The budget for implementing prevention of avian influenza was adequately allocated (57.1%), some was set as allowance for personnel in the process of follow up on the administration of avian influenza surveillance (67.9%), and there was often no budget plan (82%). Concerning materials, it was adequate (72.6%), provided in time (53.6%) and had good quality (65.5%). It is recommended from the research that rehearsals for avian influenza surveillance should be exercised. Besides, this materials should be sufficiently maintained, particularly in areas of high risk and data about avian influenza at community and provincial level should be provided as a knowledge base in the process of cooperative planning.

KEY WORDS: ADMINISTRATION/AVIAN INFLUENZA SURVEILLANCE/
HEALTH SERVICE PERSONNEL AT SUBDISTRICT
HEALTH CENTER

136 pp.